

DRUŽBENOMEDICINSKI INŠTITUT

ZNANSTVENI SVET

Akad. prof. dr. Marjan Kordaš, akad. prof. dr. Zdravko Mlinar, izr. prof. dr. Majda Černič Istenič (predsednica), izr. prof. dr. Duška Knežević Hočevar, doc. dr. Lilijana Šprah.

PERSONALNA SESTAVA

Predstojnica: izr. prof. dr. Duška Knežević Hočevar.

Višje znanstvene sodelavke: izr. prof. dr. Majda Černič Istenič, izr. prof. dr. Duška Knežević Hočevar, doc. dr. Lilijana Šprah.

Znanstvena sodelavka: dr. Sanja Cukut Krilić.

Asistentki: Tatjana Novak,
Barbara Dolenc.

RAZISKOVALNI PROGRAM IN RAZISKOVALNI PROJEKTI

Kolektivni spomin in kulturna dinamika

Vrsta projekta: raziskovalni program.

Vodja: O. Luthar (Sekcija za interdisciplinarno raziskovanje).

Sodelavki z DMI: D. Knežević Hočevar, L. Šprah.

Obdobje trajanja: 1. 1. 2013–31. 12. 2016.

V 2013 je izšla monografija *Etnografija medgeneracijskih odnosov: Delo in dom na kmetijah skozi življenjske pripovedi*, v kateri D. Knežević Hočevar in L. Šprah presojata razumevanje ambivalentnih, konfliktnih in solidarnih odnosov z vidika generacij in spolov članov večgeneracijskih kmečkih družin.

Družbene konstrukcije migrantskih statusov in njihov vpliv na procese selekcioniranja in integracije migrantov

Vrsta projekta: temeljni podoktorski raziskovalni projekt.

Vodja: S. Cukut Krilič.

Obdobje trajanja: 1. 5. 2009–31. 12. 2010, 1. 1.–30. 4. 2012, podaljšano do 15. 3. 2013.

V letu 2013 je bil v znanstveni reviji *Dve domovini / Two Homelands* objavljen pregledni znanstveni članek *Obravnavanje staranja v migracijskih študijah in socialni gerontologiji*.

Oskrba starejših v skupnosti v Sloveniji

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Vodja: red. prof. dr. Valentina Hlebec (Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani).

Sodelavki z DMI: D. Knežević Hočevar, M. Černič Istenič.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2011–30. 6. 2014.

25. 9. sta se D. Knežević Hočevar in M. Černič Istenič udeležili 5. kongresa socialnega dela z naslovom *Socialno delo in pomen državljanstva za socialno državo*, na katerem sta predstavili rezultate svojega dela. D. Knežević Hočevar je v znanstveni reviji *Socialno delo* objavila izvirni znanstveni članek *Skrb za starejšo generacijo na družinskih kmetijah: preživeta praksa ali aktualna zaveza?*, M. Černič Istenič pa izvirni znanstveni članek *Medgeneracijska solidarnost skozi prizmo organiziranosti oskrbe za starejše v skupnosti*.

Strategije razvoja na sodobnih družinskih kmetijah

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Vodja: red. prof. dr. Bojan Baskar (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani).

Sodelavki z DMI: D. Knežević Hočevar, M. Černič Istenič.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2011–30. 6. 2014.

M. Černič Istenič in D. Knežević Hočevar sta opravili terensko delo v Pomurju in na Gorenjskem in nekatere rezultate dela predstavili s soavtorskim prispevkom *Agricultural knowledge and innovation system in Slovenia: are there any innovative prospects?* na kongresu Evropskega društva za ruralno sociologijo (ESRS 2013) v Firencah meseca julija. Prav tako sta rezultate dela objavili v soavtorskem članku *Intergenerational assistance on family farms in Slovenia: expectations and practices* v reviji *Eastern European Countryside*.

Šolski učbeniki kot orodje za oblikovanje geografskih predstav o slovenskih pokrajinah

Vrsta projekta: temeljni raziskovalni projekt.

Vodja: M. Urbanc (Geografski inštitut Antona Melika).

Sodelavka z DMI: T. Novak.

Obdobje trajanja: 1. 7. 2011–30. 6. 2014.

V letu 2013 je T. Novak sodelovala pri oblikovanju testnih nalog za preverjanje geografskih predstav o slovenskih pokrajinah za različne segmente ciljne populacije (učenci, dijaki, študenti, učitelji). Z učenci osnovnih šol je opravila individualne kognitivne intervjuje in s tem preverjala razumevanje testnih nalog in njihov časovni okvir.

Razvojne usmeritve kmetij v Sloveniji

Vrsta projekta: ciljni raziskovalni projekt.

Vodja: izr. prof. dr. Andrej Udovč (Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani).

Sodelavka z DMI: D. Knežević Hočevar.

Obdobje trajanja: 1. 10. 2011–30. 9. 2013.

V letu 2013 je D. Knežević Hočevar opravila svoj del terenskega dela v Pomurju ter analizirala gradivo terenskega dela projektnih sodelavcev, ki so ga opravili v obalno-kraški, savinjski in gorenjski regiji ter v jugovzhodni Sloveniji. Gradivo zajema več kot 30 pogovorov z nosilci kmetijske dejavnosti na 13 kmetijah.

SEEMIG - Managing Migration and its Effects in SEE – Transnational Actions Towards Evidence Based Strategies / Upravljanje z migracijami in njihovimi učinki v jugovzhodni Evropi – Transnacionalni ukrepi, ki vodijo k strategijam, temelječim na podatkih

Vrsta projekta: mednarodni projekt, Evropsko teritorialno sodelovanje, transnacionalno sodelovanje, jugovzhodna Evropa, Evropski sklad za regionalni razvoj.

Vodilni partner: Hungarian Central Statistical Office, Madžarska.

Sodelujoče ustanove: Demographic Research Institute at the Hungarian Central Statistical Office, Madžarska; District administration of Montana, Bolgarija; Harghita County Council, Romunija; Institute for Economic Research, Slovenija; Institute of Informatics and Statistics, Slovaška; Institute of Social Sciences, Srbija; Maribor Development Agency, Slovenija; Municipality of Kanjiža, Srbija; Municipality of Pécs, Madžarska; Municipality of Sfântu Gheorghe, Romunija; National Statistical Institute of the Republic of Bulgaria, Bolgarija; School on Local Development, University of Trento, Italija; Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, Slovenija; Statistical Office of the Republic of Serbia, Srbija; The Romanian Institute for Research on National Minorities, Romunija; Town council of Turčianske Teplice, Slovaška; University of Vienna - Department of Geography and Regional Research, Avstrija.

Vodja z ZRC SAZU: S. Cukut Krilič.

Sodelavki z DMI: D. Knežević Hočevar in T. Novak.

Obdobje trajanja: 1. 6. 2012–30. 11. 2014.

S. Cukut Krilič in T. Novak sta pripravili nacionalno poročilo z analizo dolgoročnih trendov in podatkov na področju migracij, trga dela in človeškega kapitala. D. Knežević Hočevar pa je cilje in potek projekta predstavila študentom v okviru splošnega izbirnega predmeta *Situating Migration in Population Dynamics / Umestitev migracij v prebivalstvenem gibanju* v okviru mednarodnega magistrskega študija *Erasmus Mundus - European Master in Migration and Intercultural Relations*, Univerza v Novi Gorici.

Izvedba nalog za projekt Duševno zdravje in dobro počutje

Vrsta projekta: tržni projekt.

Vodja: L. Šprah.

Obdobje trajanja: 28. 3. 2013–31. 12. 2013.

V letu 2013 je L. Šprah pripravila evalvacijsko metodologijo za osem področij poteka in rezultatov projekta. Izdelano je bilo tudi prvo fazno poročilo z analizo ocene organizacijskih in vsebinskih vidikov projektnih srečanj. L. Šprah je pripravila pregledni znanstveni prispevek *Impulsivity in bipolar disorder* v reviji *Cutting edge psychiatry in practice* (soavtorja M. Z. Dernovšek in dr. Urban Groleger s Psihiatrične klinike Ljubljana).

Skrb za zdravje zaposlenih skozi usmerjeno obvladovanje psihosocialnih obremenitev

Vrsta projekta: tržni projekt.

Vodja: L. Šprah.

Sodelavka: B. Dolenc.

Obdobje trajanja: 13. 9. 2013–10. 11. 2014.

V letu 2013 sta L. Šprah in B. Dolenc izvedli tri delavnice usposabljanja regionalnih promotorjev zdravja na delovnem mestu (predstavniki delojemalcev) s ciljem, da bi se seznanili s problematiko zdravja zaposlenih, bolniških izostankov, povezanosti psihosocialnih obremenitev v delovnem okolju z zdravjem zaposlenih ter z možnimi postopki in ukrepi za obvladovanje psihosocialnih tveganj.

Z znanjem do zdravja zaposlenih

Vrsta projekta: tržni projekt.

Vodja: L. Šprah.

Sodelavci: B. Dolenc.

Obdobje trajanja: 19. 9. 2013–10. 11. 2014.

V letu 2013 je L. Šprah na uvodnem srečanju projektne skupine s predstavniki zaposlenih v Splošni bolnišnici Novo mesto predstavila aktualne smernice na področju obvladovanja stresa in z njim povezanih pojavov (absentizem, prezentizem, fluktuacija, izgorevanje, težave pri usklajevanju dela in družine) ter metodologijo uporabe Instrumenta IDTS, ki bo uporabljena v bolnišnici na štirih poklicnih skupinah.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

L. Šprah je 13. 6. je izvedla delavnico *Prepoznavanje in spoprijemanje z anksioznimi motnjami* v Socialno varstvenem zavodu Dutovlje; 15. 10. je organizirala in vodila izobraževalni dogodek: *Dan bipolarni motnje razpoloženja 2013*; 30. 11. in 1. 12. se je udeležila delovnega srečanja projektnih partnerjev CEPHOS_LINK v Barceloni.

PREDAVANJA, REFERATI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

Majda Černič Istenič

- *Ovire pri prenosu znanja iz akademske sfere v kmetijsko prakso v Sloveniji*. Referat na simpoziju *Novi izzivi v agronomiji 2013*, Zreče, Slovenija, 24.–25. 1. (soavtorica D. Knežević Hočevar).
- *Pomen socialnega kapitala pri delovanju podeželskih skupnosti*. Prispevek na posvetu *Podeželska krajina kot razvojni potencial*, Društvo krajskih arhitektov Slovenije, Ljubljana, 18. 4.
- *Gendered views of agricultural education: a comparative analysis between Greece and Slovenia*. Referat na konferenci evropskega združenja ruralnih sociologov (ESRS 2013), Firence, Italija, 29. 7.–1. 8. (soavtorica C. Charatsari).

Lilijana Šprah

- *Analiza psihosocialnih obremenitev in ocene poklicnega stresa pri zaposlenih v Socialno varstvenem zavodu Dutovlje*. Predstavitev izsledkov analize zaposlenim v Socialno varstvenem zavodu Dutovlje, Dutovlje, 22. 5.
- *Uporaba instrumenta IDTS za ocenitev obremenitev na delovnem mestu in škodljivih posledic pri zaposlenih na policijskih postajah*. Soavtorska predstavitev izsledkov raziskave na *14. slovenskih dnevih varstvoslovja*, Ljubljana, 5. 6.
- *Postopek presoje obremenitev pri zaposlenih v Splošni bolnišnici Novo mesto: Analiza stanja s pomočjo instrumenta IDTS*. Predstavitev problematike obremenitev v delovnem okolju, njihovih posledic in metodologije za presojo tveganj ter oblikovanje ukrepov, Novo mesto, 11. 12.

Duška Knežević Hočevar

- *Agricultural knowledge and innovation system in Slovenia: are there any innovative prospects?*. Soavtorska predstavitev na *25. Kongresu ruralnih sociologov (ESRI 2013)* Firence, Italija, 29. 7.–1. 8. (soavtorica: M. Černič Istenič).
- *Oskrba starejših v ruralnem okolju: študiji primerov*. Soavtorska predstavitev na *5. Kongresu socialnega dela*, Ljubljana, 25. 9. (soavtorica: M. Černič Istenič).

RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN POTOVANJA

Sanja Cukut Krilić

- Dunaj, Avstrija, 11.–12. 2.: udeležba na sestanku projekta *Managing Migration and its Effects in SEE – Transnational Actions Towards Evidence Based Strategies (SEEMIG) / Upravljanje z migracijami in njihovimi učinki v jugovzhodni Evropi – Transnacionalni ukrepi, ki vodijo k strategijam, temelječim na podatkih (SEEMIG)*.
- Budimpešta, Madžarska, 22.–23. 5.: udeležba na sestanku in konferenci projekta *Managing Migration and its Effects in SEE – Transnational Actions Towards Evidence Based Strategies (SEEMIG) / Upravljanje z migracijami in njihovimi učinki v jugovzhodni Evropi – Transnacionalni ukrepi, ki vodijo k strategijam, temelječim na podatkih (SEEMIG)*.

Lilijana Šprah

- Barcelona, Španija, 30. 11.–1. 12.: udeležba na delovnem srečanju projektnih partnerjev CEPHOS_LINK.

PEDAGOŠKO DELO

Majda Černič Istenič

- *Sociologija podeželja*. Predavanja na Oddelku za agronomijo, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- *Sociologija gozdnih virov*. Predavanja na Oddelku za gozdarstvo, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- *Metode družboslovnih raziskav v bioznanosti*. Predavanja za študente podiplomskega študija, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- *Ekonomski in sociološki vidiki razvoja podeželja*. Predavanje za študente podiplomskega študija, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- *Sociologija rodnosti in načrtovanja družine*. Predavanja na Oddelku za sociologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.

Duška Knežević Hočevar

- Od leta 2011 je koordinatorica antropološkega modula *Kozmologije, skupnosti, dogodki* v okviru podiplomskega študijskega programa *Primerjalni študij idej in kultur* Univerze v Novi Gorici. Obenem je v okviru tega modula tudi nosilka predmeta *Antropologija rodnosti*.
- *Umestitev migracij v prebivalstvenem gibanju / Situating migration in population dynamics*: predavanja slušateljem 2. letnika mednarodnega študijskega programa *Migracije in medkulturni odnosi (Erasmus Mundus) / Migration and intercultural relations*, izbirni modul MM32 *Migracije in mali narodi / Migration and small nations*, University of Oldenburg (Nemčija), etc., izvedba 3. semestra, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici, 1. 10.–30. 11.

BIBLIOGRAFIJA

Inštitutska bibliografija je na spletnih straneh inštituta.

SPLETNI NASLOV INŠTITUTA

<http://dmi.zrc-sazu.si/>

SUMMARY

The Sociomedical Institute combines knowledge and research orientations of sociology, anthropology and medical and health psychology. Broad array of research topics extends from population dynamics (fertility behaviour and migration) and family farming to mental health, stress at the workplace and long-term care.

In the year 2013, researchers completed tasks and works within the Programme (*Language, Memory and Politics of Representation*), three basic research projects (*Community care of the elderly in Slovenia, Developmental strategies of contemporary family farms and Textbooks as Tools for Shaping the Geographical Imagination of Slovenian landscapes*), one target-research project (*Developmental orientations of farms in Slovenia*), two applicative projects within the programme *Health promotion on working place in 2013 and 2014 (Care for the Health of Employees over Focused Management of Psychosocial Loads and with Knowledge to Healthy Employees)* and two international research projects (*Managing Migration and its Effects in SEE – Transnational Actions Towards Evidence Based Strategies and Joint Action 'Mental health and Well-being'*).

In its scientific work, the institute cooperates with several institutions in Slovenia: the University of Ljubljana (the Biotechnical Faculty, the Faculty of Arts, the Faculty of Social Sciences), the University of Maribor, The University of Nova Gorica, social partners (The Association of Free Trade Unions of Slovenia, The Regional organization of ZSSS Podravje and Koroška, Confederation of Public Sector Trade Unions), Glotta Nova, Institute for Productivity, the University Psychiatric Hospital Ljubljana, the General Hospital Novo mesto, the Ministry of labour, family and social affairs, the Ministry of health, the Ministry of Agriculture, Forestry and Food, the Institute for Economic Research and Maribor Development Agency.

In 2013, the institute collaborate with many international partners: Terveystiete ja hyvinvoinnin laitos (THL, Finland), Stiftelsen SINTEF (SINTEF, Norway), IMEHPS.research – Forschungsinstitut für Sozialpsychiatrie GmbH (IMEHPS, Austria), dwh GmbH (dwh, Austria), Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București (SNSPMPDS, Romania), Università degli Studi di Verona (UNIVR, Italy), the Demographic Research Institute at the Hungarian Central Statistical Office (DRI, Hungary), the District administration of Montana, (Bolgaria), the Harghita County Council (Romania), the Institute of Informatics and Statistics (Slovakia), the Institute of Social Sciences (Serbia), the Municipalities of Kanjiža (Serbia), Pécs (Hungary) and Sfântu Gheorghe (Romania), the National Statistical Institute (Bulgaria), the School on Local Development, the University of Trento (Italy), the Statistical Office (Serbia), The Romanian Institute for Research on National Minorities, Town council of Turčianske Teplice (Slovakia), the University of Vienna (Austria).

The institute bibliography for 2013 is available at: <http://dmi.zrc-sazu.si/>.